

Vlaanderen
is milieu

Hemelwaterplan, pijler van een sterk overstromingsbeleid

Ingeborg Barrez

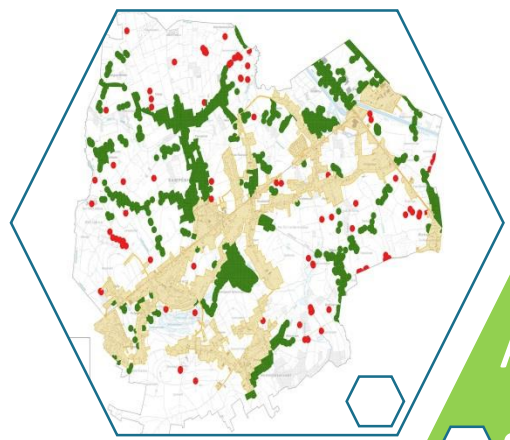
17 oktober 2017

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Inhoud

- ▶ **Waarom?**
- ▶ **Doelstelling**
- ▶ **Toepassingsgebied**
- ▶ **Wie maakt het?**
- ▶ **Algemene principes**
- ▶ **Het basishemelwaterplan**
- ▶ **Het detailhemelwaterplan**
- ▶ **Conclusie**

Waarom?

Afvalwater

- Individueel
- Collectief

Hemelwater

- Waar?
- Hoe?

What's
the
plan?

Waarom?

rapport

Opmaak hemelwaterplan - methodologie

Januari 2014

- ▶ Methodologie CIW 12 dec 2013
- ▶ Actualisatie lopende

Doelstellingen

💧 Hemelwater

- 💧 Wegenis
- 💧 Woningen
- 💧 Verharde oppervlakte
- 💧 Onverharde oppervlakte

? Vasthouden

? Bufferen

? Afvoeren

💧 Volledig grondgebied of hydraulisch onafhankelijk gebied

Toepassingsgebied

gescheiden of niet

overstromingsrisico

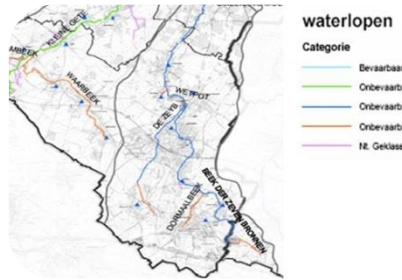
erosiebestrijding

grijswatercircuit

blauwe diensten

Grachtenplan

Droogteplan

...

Doelstellingen

HEMELWATERPLAN

BASIS

- Kaart
- Grote zones
- Aanduiding oplossingen

DETAIL

- Straat/woningniveau
- Kaart
- Modellering

UITVOERINGSPLAN

- Wie
- Wat
- Wanneer

Wie maakt het?

▶ GEMEENTE = TREKKER

→ Lokale kennis

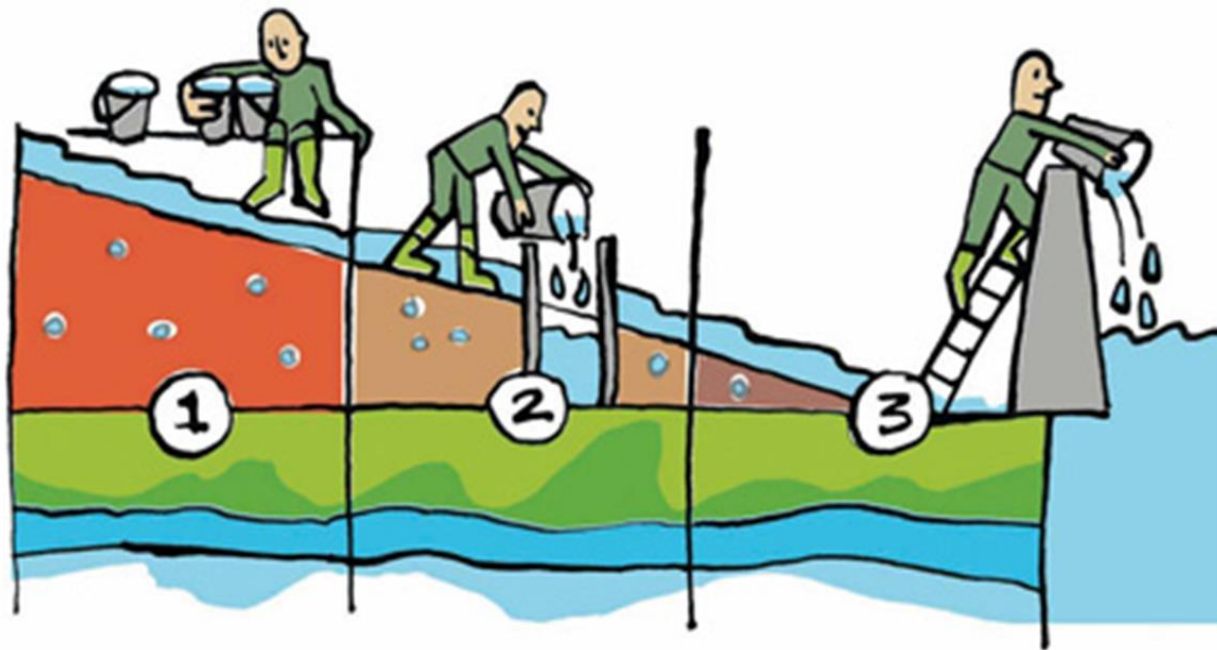
→ Oplossing op lokaal niveau

→ Interactie tussen beleidsdomeinen

- ! MAAR overleg noodzakelijk
  - ! Binnen gemeente
  - ! Waterloopbeheerders
  - ! Rioolbeheerder, drinkwatermaatschappij
  - ! Provincie
  - ! Gewest: VMM, VLM, ANB, AWV,...
  - ! Bekkenbestuur
- Vrijwillige basis maar vaststelling door GR is pluspunt

Algemene principes

Algemene principes

Stap 1: afstroom vermijden

- Privaat domein
- Straten en pleinen
- Nieuwe ontwikkelingen

Stap 2: hergebruik

- Privaat domein
- Publiek:
groenzones en plantvakken

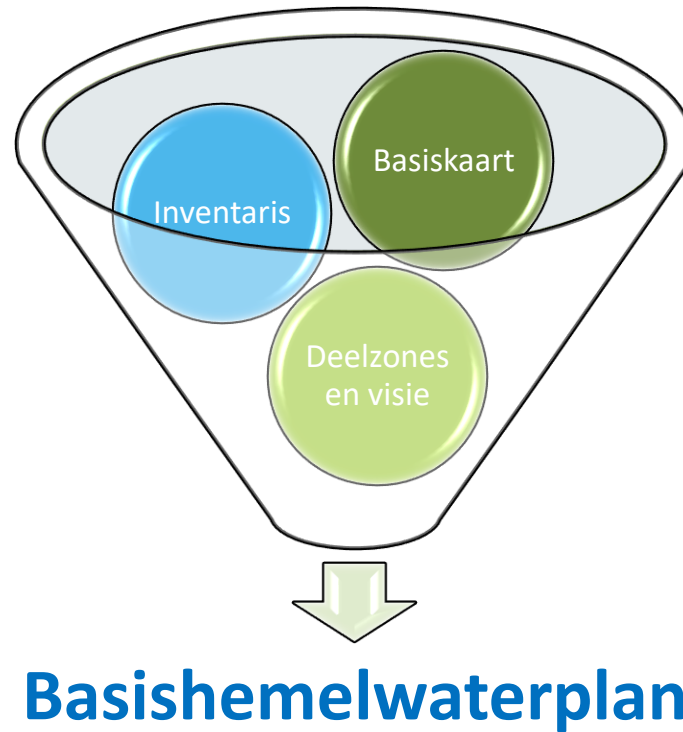
Stap 3: infiltratie

- Verminderen directe afvoer
- Groene accenten
- Wadi's

Stap 3: bufferen

- Invloed op piekafvoer
- Nabootsing natuurlijke omstandigheden

Het basishemelwaterplan

Basishemelwaterplan

Stap 1: Basiskaart

- ▶ **GRB**
- ▶ **Digitaal terreinmodel**
- ▶ **Bodemgesteldheid**
  - Infiltratie altijd een optie.
  - Niet: loutere kleibodems
- ▶ **Waterloop**
  - Categorie, kwetsbaarheid en debiet
- ▶ **Ruimtegebruik**
  - Vandaag
  - Toekomst: opportuniteiten!
- ▶ **Kwetsbaarheid drinkwater**

➤ **BASISKAART MET ALLE RELEVANTE INFO**

Basishemelwaterplan

Stap 2: Inventaris

BASIS = BESCHIKBARE KENNIS

▶ Grachtenstelsel

- Private grachten, afwateringsgrachten, baangrachten
- Te digitaliseren info opgenomen in methodologie

▶ Afvoerassen hemelwater

- RWA-leidingen
- Infiltratie- en buffervoorzieningen

▶ Rioleringsstelsel

▶ Knelpunten

- Rioleringen
- Wateroverlast, droogte

Basishemelwaterplan

Stap 3: Afbakening zones en visie per zone

▶ Basisaanpak

- VHA
- TRP/hydronaut
- Hoogtemodel
- Gebiedskennis

▶ Verdere opdeling

- Deelzones vastleggen
- Hoe?
  - × Volledig gescheiden RWA met aansluiting op OW
  - × Gescheiden met aansluiting op gemengd stelsel
  - × Zone met geen RWA-infrastructuur

Basishemelwaterplan

Stap 3: Bepalen prioriteit in de zone

Prio 3

- Hemelwaterassen aanwezig
- Infiltratie = mogelijk
- Geen wateroverlast

Prio 2

- Onvoldoende RWA
- Verweving riool/grachten
- Weinig wateroverlast

Prio 1

- Onvoldoende hemelwaterassen
- Verweving riool/grachten
- Wateroverlast

Basishemelwaterplan

Stap 3: Visie per zone en prioriteit

Prio 3

- Toepassing GSV
- Toepassing code

Prio 2

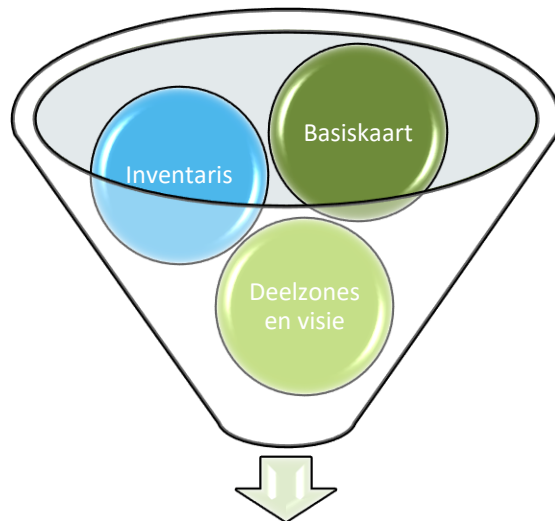
- Inzetten op vasthouden
- Verweving riool/grachten: oplossing via bijkomende RWA

Prio 1

- Klassieke maatregelen onvoldoende
- Detailonderzoek nodig
- Multifunctionele oplossingen

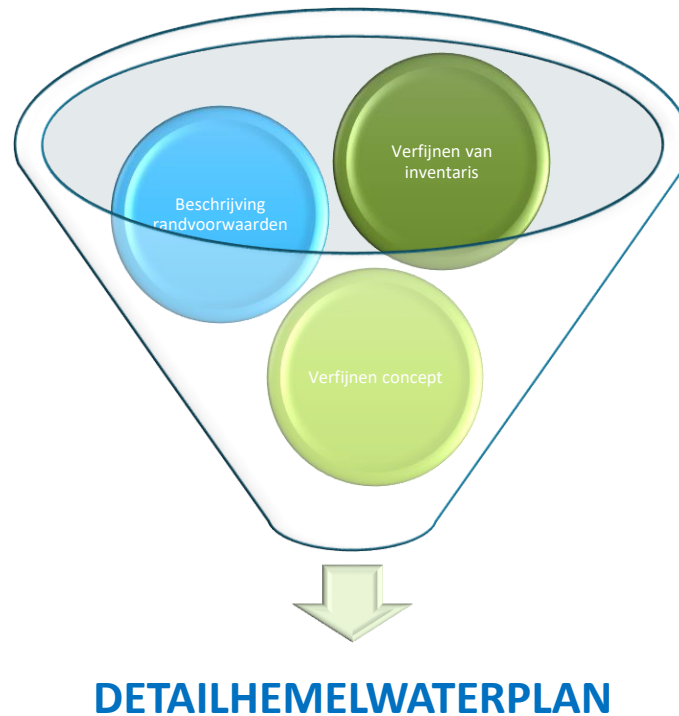
Basishemelwaterplan

Basishemelwaterplan

- ▶ Oplossingen op kaart weergeven
- ▶ Schema: geen exacte plaats
- ▶ Verankeren in andere beleidsdomeinen

Detailhemelwaterplan

Detailhemelwaterplan

► Doelstelling

- Specifiek gebied
- Definitieve keuze
- Beperkte tijdshorizon
- Basis voor uitvoeringsplan

Detailhemelwaterplan

► Te doorlopen stappen

1. Verfijnen inventaris
2. Beschrijving randvoorwaarden
3. Verfijnen uitgewerkte concept
  - Detailmodellen
  - Concrete uitwerking oplossing
    - Inplanting
    - Dimensionering

Conclusie

Hemelwaterplan = pijler voor overstroomingsbeleid?

- Actieve participatie
- Integrale aanpak
- Vertaling in visie